

Mál nr. 482/2025

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti váttryggingar: Kaskótrygging ökutækis.

Skráningarnúmer ökutækis (A)

Gildissvið váttryggingar. Sönnun.

Gögn.

1. Málskot móttakið 18. desember 2025 ásamt fylgiskjöllum.
2. Bréf V dags. 12. janúar 2026.
3. Ódags. viðbótarathugasemdir M.
4. Viðbótarathugasemdir V dags. 26. janúar 2026.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að bifreiðinni A hafi, hinn 15. nóvember 2025, verið ekið ofan í holu og hafi það valdið tjóni á olíupönnu hennar. V hafi viðurkennt að um bótaskyld atvik, þ.e. skyndilegan utanaðkomandi atburð, hafi verið að ræða og bifreiðin verið flutt á verkstæðið X þar sem skipt var um olíupönnu. Samkvæmt X hafi A gengið eðlilega eftir viðgerðina og hafi hún verið afhent M án fyrirvara um mögulegar skemmdir eða áhættu samfara áframhaldandi akstri. Eftir um 30 kílómetra akstur hafi vél A hins vegar brætt úr sér. Samkvæmt skriflegum upplýsingum frá X hafi mótór bifreiðarinnar orðið fyrir tjóni þegar olía fór af honum við upphaflegan tjónsatburð, þ.e. við akstur í holuna. Samkvæmt X geti mótór gengið eðlilega tímabundið en skemmdirnar ágerist svo við áframhaldandi notkun, eins og raunin hafi verið í þessu tilviki. Telur M ljóst að kaskótrygging A eigi að taka til tjónsins, enda megi rekja skemmdir á olíupönnunni til bótaskylds atburðar, en olíumissir hafi orðið í tengslum við þann atburð og skemmdir á vél A megi rekja til hans. Sé því til staðar beint orsakasamhengi milli upphaflegs tjóns og skemmda á A. Þegar M tók við A af X hafi hún verið í góðri trú um að bifreiðin væri í lagi enda hafi hún ekki fengið neinar upplýsingar um annað og verið í góðri trú við akstur hennar. V hafi hins vegar hafnað bótaskyldu á grundvelli þess að um afleitt tjón væri að ræða en því sé M samkvæmt framansögðu ósammála enda ljóst að skemmdir á A megi rekja beint til bótaskylds atburðar.

Í bréfi V kemur fram að óumdeilt sé að skemmdir hafi orðið á olíupönnu A við það að ekið var ofan í holu eða á stein. Það tjón hafi V fallist á að bæta. Þær skemmdir sem orðið hafi á vél bifreiðarinnar megi hins vegar rekja til þess að M hafi haldið akstri áfram í kjölfar tjónsins. Sönnunarbyrði þess að tjón falli undir bótasvið váttryggingarinnar, þ.e. að um sé að ræða tjón vegna skyndilegra, utanaðkomandi atvika sem ekki sé séstaklega undanskilið í skilmálum, hvíli á M. M hafi ekki lagt fram nein gögn sem sýni fram á að tjónið á vél A sé komið til vegna þess höggs sem kom á hana, og sé það í raun útilokað enda verði slíkar skemmdir á vél aðeins við akstur án nægrar vélarolíu. Orsök tjónsins sé því sú að A var ekið án nægrar olíu í kjölfar þess að olíupannan skemmdist og sé hvorki skyndileg né utanaðkomandi. Skilmáli kaskótryggingarinnar undanskilji einnig tjón vegna bilunar nema hana sé að rekja til bótaskylds atburðar og samkvæmt framangreindu sé því ekki að heilsa hér.

Komist nefndin hins vegar að þeirri niðurstöðu að atvikið falli undir bótasvið váttryggingarinnar er afstaða V sú að rétt sé að skerða eða fella niður bótarétt M, sbr. 2. mgr. 27. gr. laga um váttryggingarsamninga nr. 30/2004 og 26. gr. almennra skilmála V. Hafi M enda sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að hafa í engu hugað að ástandi A eftir tjónsatburðinn og með því að aka henni áfram þrátt fyrir að aðvörunarljós hafi kviknað. M hafi þannig, samkvæmt eigin lýsingu í tjónstilkynningu, ekki stöðvað aksturinn fyrr en gangur vélarinnar breyttist en þá hafi skaðinn verið skeður.

Í viðbótarathugasemdum M er málaltilbúnaði V mótmælt og fyrri röksemdir ítrekaðar. Hvað varðar staðhæfingar V um að hún hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi þá er þeim harðlega mótmælt. Hún hafi heyrt „dynk“ en ekki séð neitt á veginum sem bent gæti til alvarlegs tjóns og engin viðvörunarljós hefðu kviknað. Hún hafi stöðvað A og slökkt á útvarpinu til að gæta að óvanalegum hljóðum en engin hljóð sem bent gætu til skemmda á A hafi heyrst. Hún og maðurinn hennar hafi þá opnað dyrnar á A, og teygst sig út til að gá eftir ummerkjum um eitthvað athugavert. Þau hafi að því búnu ekið aftur af stað en um fimm mínútum síðar hafi gult aðvörunarljós kviknað í mælaborði A. Hafi M þá skimað eftir hentugum stað til að stöðva bifreiðina og hafi hún gert það um þremur mínútum eftir að fyrst kviknaði á ljósinu. Hafi hún því brugðist við með eðlilegum hætti miðað við aðstæður og umferð. Hún sé þá ekki bifvélavirki og hafi ekki getað gripið til frekari aðgerða til að ganga úr skugga um að bifreiðin væri í

lagi. Vísar M þá til fyrirbyggjandi álits X þar sem fram komi að tjónið á vél A megi rekja beint til umrædds tjónsatburðar. Tjónið á vél A sé bein og fyrirsjáanleg afleiðing þess atviks þó V kjósi að túlka fyrirbyggjandi gögn með öðrum hætti.

Í viðbótarathugasemdu V er lýst þeirri afstöðu að yfirlýsing X staðfesti að tjón hafi orðið á vél A vegna þess að mótor hennar var látinn ganga án olíu. Nánari lýsing M á atvikum styðji þá málalíðunað V varðandi það að ekkert tjón hafi orðið á vél A við höggið sem slíkt. Er þá áréttuð sú afstaða V að M hafi sýnt af sér stórkostlegt gáleysi með því að skoða ekki undir bifreiðina eftir höggið sem kom á hana. Hefði mátt gera það með lítilli fyrirhöfn og eigi allir ökumenn að vera meðvitaðir um hættuna á því að skemmdir verði á olíupönnu við högg á undirvagn.

Álit.

Ekki er í sjálfu sér ágreiningur um það að skyndilegt, utanaðkomandi atvik hafi leitt til tjóns á A og að það sem slíkt telist bótaskyldt, sbr. gr. 4.1 viðeigandi skilmála. Aðila greinir hins vegar á um umfang þess tjóns sem megi rekja til atviksins og að hvaða leyti það teljist bótaskyldt.

Að mati nefndarinnar verður að líta svo á að tjón á olíupönnu A hafi leitt til þess að olía lak af bifreiðinni og vél hennar bræddi úr sér. Álitafnið snýr hins vegar, að mati nefndarinnar, að því hvort sú bilun á bifreiðinni verði aðeins rakin til bótaskylds tjónsatviks, sbr. b) lið 5.1 gr. skilmálans eða til háttsemi M, þ.e. aksturs bifreiðarinnar, frá því að tjón varð á olíupönnunni og þar til umrædd bilun kom fram.

Fyrirbyggjandi er tjónstilkynning M til V, dags. 18. nóvember 2025, en líta verður á hana sem frumgagn í málinu. Þar kemur fram að M hafi ekið í A í um fimm mínútur eftir að tjónið varð þegar gult viðvörðunarljós fór að blikka í mælaborði. Það ljós hafi birst nokkrum sinnum á næstu þremur mínútum og svo hafi gangur vélarinnar breyst. Hafi M þá drepíð á vél bifreiðarinnar og hún verið dregin á verkstæði X. Virðist því liggja fyrir og í raun vera óumdeilt, að M hafi ekið A nokkurn spöl eftir að tjónsatvikið átti sér stað.

Í tölvupósti starfsmanns X til M dags. 26. nóvember 2025, virðist hins vegar gengið út frá því að eigandi hafi, í kjölfar höggsins „stopað bílinn strax.“ Í bréfi X til V, sem M var sent dags. 18. desember 2025, segir m.a. að mótorar séu „mjög viðkvæmir fyrir því að ganga þurrir, þegar gatið á pönnuna kemur, flæðir olían af miklum krafti úr vélinni og er mótorinn mjög fljótur að tæmast af olíu, þrátt fyrir að strax hafi verið drepíð á bílnum.“ Kemur einnig fram að með auknum akstri eftir skipti á olíupönnu hafi skemmdir ágerst og að endingu leitt til þess að vél A skemmdist. Í síðara bréfi X til V sagði þá að mótorinn væri skemmdur „vegna þessa tjóns sem kom til okkar þann 15.11.2025“. Er það í raun óumdeilt, en eftir stendur að skera úr um það hvort tjónið sem varð á A þann dag er að rekja til bótaskylds tjónsatviks eða þess að A var ekið áfram í kjölfar þess.

Virðist mat X að nokkru byggjast á þeirri forsendu að akstur hafi verið stöðvaður strax eftir að tjón varð á pönnunni, en samkvæmt lýsingu M í tjónstilkynningu virðist það ekki hafa verið raunin. Í bréfi X segir þá eins og rakið er hér að framan að mótorar séu mjög viðkvæmir fyrir því að ganga þurrir og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni verður að telja að M hafi ekið A þar til mótor hennar varð þurr og gangur hans breyttist. Verður að telja að það sé orsök þess tjóns sem varð á vél A, en ekki það eitt að gat kom á olíupönnu hennar.

Af öllu framangreindu, og eins og mál þetta liggur fyrir nefndinni er það því mat hennar að ekki sé sýnt fram á að tjón á A, þ.e. úrbræðsla á vél hennar, sé að rekja til bótaskylds atviks í skilningi skilmála kaskótryggingar A hjá V. Er í ljósi þess óhjákvæmilegt að hafna kröfu M.

Niðurstaða.

M á ekki rétt til bóta úr kaskótryggingu A hjá V.

Reykjavík, 11. febrúar 2026.
rafræn undirskrift

Guðmundur Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir